

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

AVGUST
1 T. Vasi sv. Petra
2 S. Pročimilova
3 C. Najd. sv. Štefana
4 P. Domnik
5 S. Marija Snež.
6 T. Kletan
7 C. Crljak
8 S. Janer Vianney
9 C. Lovrene
10 P. Suzana
11 S. Kira
12 N. II. pohank.
13 P. Evzebij
14 T. Vnebovzetje
15 S. Sv. Rok

STEV. (NO.) 150. CHICAGO, ILL., SOBOTA, 5. AVGUSTA — SATURDAY, AUGUST 5, 1939 LETNIK (VOL.) XLVIII.

Delavski nemiri v Colo. - Vojaška komisija gre v Rusijo

Med stavkarji pri vladnem nasipu in stavkokazi se ponavljali spopadi skozi celo noč. — Koloradski governer poslal miličarje na lice mesta. — Stavkokazom pomagali "vigilanti".

Green Mountain, Colo. — Ta malo poznani kraj, ki leži v koloradskem gorovju, je preživel zadnje dni viharne čase, ko je moral okusiti nekakšno vojno v malem obsegu. Nevarnost je prišla do takega vira, da se je governer R. L. Carr čutil prisiljenega proglasiti "vstajno stanje" in poslati na lice mesta državne miličarje.

Nemiri so se pričeli, ko je delavstvo pri neki kontrakti družbi, katera ima v delu štiri milijonski vladni nasip, stopilo v stavko, zahtevajoč, da se zaposli samo unjsko delavstvo. Stavka je bila proglašena od unije del. federacije in zabeležbe je vredno, da pri tem ni prišlo do spora med unjskim delavstvom samim; drugi del, spadajoč pod CIO unijo, se je namreč tudi pridružil stavki.

Stavkarji in njih somišljeniki, ki so prišli celo iz drugih mest, so tvorili okrog projekta vrsto piketov, toda na nje je bil v sredo zvečer prirejen napad in sledili so nato spopadi, ki so se ponavljali celo noč ter je padlo na stotine strel. Vse to se je vršilo v temi, kajti stavkarji so porzali električne žice. Proti piketom je navalilo stavkokaško delavstvo, ojačeno od čet "vigilantov," katere so organizirali lokalni trgovci in farmarji.

Poslan je bil klic za pomoč na governerja, ki se je tudi odzval, proglasil, da se je pripetila "vstaja," in poslal vojaštvo. Napeto stanje med obema frontama je vladalo čez dan v četrtek, kajti vojaštvo se je le s težavo in počasno pomikalo po neobhojenih gorskih potih s svojo opremo in tanki, in nevarnost je obstajala, da pride pred njega prihodom do ponovnih spopadov.

Proti stavkarjem se namestava sodnijsko nastopiti pod obdolžbo, da so kršili državni zakon glede stavk, ki govori, da se sme kaka stavka začeti le s 30 dnevnim prednaznanjem.

ZARES SE HOTELA SPOPRIJETI
Little Rock, Ark. — V tukajšnji poslanski zbornici državne zakonodaje se zadnje sredo niso obdelavali samo z besedami, kakor je navada parlamentarcev, marveč kri je pripeljala tako do roba, da je prišlo do dejanskega telesnega spopada. Eden poslancev je zadržal drugega v obraz, kar je drugega tako razjarilo, da je pograbil steklenico za pop in jo zagnal proti žaljivcu. Steklenica je tega obdrsnila po rami ter treščila med časnikarske poročevalce, da so bili trije resno ogroženi. Napadeni je skočil pokonci, da se s pestmi maščuje, toda drugi člani so ga prej prijeli. V zbornici pa je zavladala taka

VEČ NEMŠKEGA DENARJA V CIRKULACIJI
Berlin, Nemčija. — Iz izkaza državne banke se razvidi, da je svota nemškega denarja v cirkulaciji dosegla zadnji teden julija nov višek, namreč nekaj nad 11 milijard mark (okrog 4½ milijarde dolarjev.)

Oglasi v "Amer. Slovincu" imajo vsikdar uspeh!
zmeda, da se je morala seja za tisti dan zaključiti.

DEL. ZAKON IMA OSTATI

Nasprotuje izpreminjevanju Wagnerjevega del. zakona.
Washington, D. C. — Tisti, ki trdijo, da je Wagnerjev delavski zakon enostranski, češ, da daje prednosti le delavcem, delodajalcu pa nič, hočejo pripraviti nazaj zopet vso nekdanjo neovirano nadvlado delodajalca nad delavcem. Ravno ta zakon je namreč dosegel, da se je spravilo razmerje med obema strankama v nekoliko bolj pravično ravnatežje. To mnenje je povdaril L. Pressman, eden uradnikov CIO, ko je bil zaslišan v četrtek od senatskega odbora, ki preiskuje javno mnenje glede izprememb v tem zakonu. Pressman se je izrazil, da ima zakon ostati v sedanji obliki.

POSKRBELI ZA VARNO SHRAMBO RADIUMA

London, Anglija. — V mestu Northwood so zadnje sredo dokončali z delom na 50 čevljev globoki shrambi pod zemljo, v katero bodo v slučaju vojne spravili 20 gramov radiuma iz okoliških bolnic, da ga ne zadene morebitno bombardiranje iz zraka. Eden zdravnikov se je izrazil, ako bi to količino radiuma razbila bomba, bi njega drobci lahko umorili na tisoče ljudi in bi bilo več let smrtonovarno prebivati v tisti okolici.

BRIHTNI JETNIKI SI DOSEGLI PROSTOST

London, O. — Štirje jetniki na tukajšnji kazniški farni so si zadnje sredo z brihtno in iznajdljivostjo priborili pot v prostost. Sami so si namreč izdelali pripravo za vroč plamen, s katerim so izžgali emrežje na oknu. Lonček za cvetlice so obdali z asbestom, v njem zažgali premog in alkohol ter ojačili ogenj s kislicem, ki so ga vzeli v jetniški bolnici. S tem so dosegli dovolj vroč ogenj za svoj namen.

DELAVSKE VOLITVE V KLVANICI

Chicago, Ill. — Vladni odbor za del. odnošaje je odredil za 1000 delavcev v tukajšnji klavnici glasovanje, da se odloči, ali naj jih zastopa unija CIO ali federacije. Glasovanje se je vršilo ta četrtek.

KRIŽEM SVETA

Rim, Italija. — Vlada je izdala zakon, po katerem je prepovedano Judom, izvrševati poklic časniškega poročevalca ali pa javnega notarja. Med izjemami so tisti, ki so šli kot prostovoljci v vojno, ali zgodaj stopili v fašistično stranko.

London, Anglija. — Mornariški sporazum, sklenjen med Anglijo in Rusijo zadnje leto, se je, kakor je bilo objavljeno v sredo, v toliko predrugačil, da bo smela Rusija graditi 45.000 tonske ladje, dočim je bila doslej meja 35.000 ton.

Peking, Kitajska. — V vzhodni Hopei provinci, med Pekinom in Tientsinom, je deževje povzročilo tako poplavo, da je moralo okrog 50.000 kmetov bežati s svojih domov. Dvignile so se tudi cene zaradi škode na poljskih pridelkih.

PES REŠIL ŽENSKO IN OTROKA PRED MEDVEDOM

Clentwood, Va. — Iz nekega kraja v gorovju se poroča o dogodku, pri katerem je neki pes rešil življenje ženski in otroku. Velik medved je napadel Mrs. Dolly M. Baker, ko je imela ta enega otroka v naročju, drugi, triletni, pa je stal pri njej. Ob napadu je mati najprej vrgla zadnjega v sod za dežnico in ga s tem obvarovala, dočim se je pričela sama, v eni roki otroka, v drugi palico, otepati medveda. Tedaj pa je pričel domači pes ter se vrgel na zverino in jo je po kratkem boju tudi pognal v beg.

'ŠIRITE AMER. SLOVENCU'

PRIPRAVE ZA VOJNI PAKT

Angleško-francoska vojaška komisija odide v Moskvo na konferenco. — Odločila se za potovanje z ladjo.

Pariz, Francija. — Od tukaj se odpelje to soboto proti Rusiji vojaška komisija, sestojča iz angleških in francoskih višjih častnikov, ki imajo stopiti v razgovore s sovjetkim armadnim poveljstvom v svrhu sestave načrta za skupni in enotni nastop oboroženih sil vseh treh držav v slučaju vojne. Odhod te komisije daje Angležem in Francozom trdno upanje, da bo končno vendarle prišlo do pakta z Rusijo, češ, da bi ta drugače v take vojaške razgovore gotovo ne privolila.

Zanimiv je način potovanja, ki si ga je ta komisija izbrala. Potovala bo namreč v Rusijo z najbolj počasnim sredstvom, z ladjo. To odločitev razlagajo javnosti na ta način, da jim bo bolj dolgo potovanje nudilo več časa, da se spravijo v soglasje angleški in francoski načrti. V resnici pa je vzrok drugje, kakor vedo povedati nekateri krogi. Ako bi namreč potovali z aeroplanom ali z vlakom, bi morali iti preko nemškega ozemlja. Ker pa bo konferenca, na katero gre komisija, naperjena predvsem proti Nemčiji, bi jo utegnilo potovanje skozi to državo spraviti v zadrego, zlasti se, ako bi se ji tam prikrajali kakšni sprejemniki, ki bi bili odkriti zasmeh pod masko iskrenosti.

IZNAJDLJIV SAMOMORILEC

London, Anglija. — 37 letni A. Mackeson je na vsak način hotel izvršiti samomor, češ, da ga neka moč sili k temu. Ko mu je neki pilot odklonil prošnjo za vožnjo v letalu, je mož našel drugi način: Stekel je in se zaletel v vrteči se propeler nekega aeroplana. Bil je na mestu ubit.

Iz Jugoslavije

Medtem ko je hiša Franca Vidmarja v Črni vasi do tal pogorela, so se v peč vsajeni hlebci lepo spekli. — Jugoslovanski teniš igralci pridejo v Ameriko. — Še druge vesti iz starega kraja.

Požar na Barju

Ljubljana, 14. julija. — V Črni vasi na Barju si je postavil z lastno pridnostjo in dejavnostjo mestni cestni delavec Franc Vidmar hišico, ki je dobila št. 65. Pod eno streho je bilo stanovanjsko poslopje, na katerega se je v ozadju naslanjal hlev, v katerem je imel Vidmar nekaj glav živine. Danes popoldne je njegova žena zamesila kruh in ko je začela vlagati v razbeljeno peč hlebce, je zaslislala nad seboj šumenje in prasketanje. Takoj je ugotovila, da so se vnele saje v dimniku. Ker pa so Vidmarjevi imeli na podstrešju že spravljeno mrvo, je ogenj udaril na podstrešje, ki je začelo goreti z velikim plamenom, ki je imel najprimernejše gorivo v posušeni mrvi. Črni dim, ki se je valil s podstrešja, je opozoril sosede, ki so naglo prihitali na pomoč. Upravitelj šole na Barju, gospod Grčar, pa je takoj ob izbruhu ognja telefonsko obvestil ljubljanske gasilce. Plamen je zasegel izredno hitro vse ostrišje, vendar so požrtvovalni sosede in domači z vso naglico prenesli iz goreče hiše še vse, kar se je dalo premakniti in odnesti. Prav tako so rešili tudi živino iz hleva. Prvi so prihitali na pomoč ljubljanski poklicni gasilci, katerim so se kmalu pridružili še barjanski gasilci, zatem pa gasilci prostovoljne gasilske čete v Ljubljani. Ob prihodu gasilcev je vsa hiša že gorela z visokim plamenom in zato gasilci niso mogli več poslopja rešiti. Udušili pa so hitro požar ter ga omejili, tako da se v bližini stoječi kozolec in šupa nista vnela. Zanimivo je, da je Vidmarjeva hiša sosedna hiši Jakoba Remžgarja, kateremu je pred dobrim tednom prav tako pogorela hiša do tal. Ko so gasilci udušili požar, so na veliko začudenje vseh privlekli iz peči kar dobro spečene hlebce kruha, ki so bili vsajeni v peč, prav v trenutku, ko je začelo goreti. Vse Barje sedaj skrbi, ali se ne bo uresničil stari pregovor: v tretje gre rado.

Nov vodovod

Iz Celja poročajo, da bodo v Lipi, Lindeku in Dolu v občini Frankolovo kmalu dobili nov vodovod. Ti kraji ob času suše trpijo zelo veliko pomanjkanje vode in marajo ob takih prilikah po vodo nad uro daleč. — Kot je preračunano, bo vodovod stal okoli 200.000 dinarjev.

Smrtna kosa

Na Pobrežju v Mariboru je umrl Miroslav Kolman, železostrojar star 53 let. — V celjski bolnici je umrl Franc Intihar, pastir iz Kalobja star 20 let. — V Zagrebu je umrla Anica Dequal, rojena Ravničar, soproga orožniškega podpolkovnika v pokoju. Pokopana je bila v Ljubljani.

Strop zasul delavca

V Hudi jami, tako poročajo iz Celja, se je podrl strop in zasul delavca Franca Vajdeca, od Sv. Krištofa nad Laškim. Vajdec je dobil pri tem huđe poškodbe in so ga morali odpeljati v bolnico.

Lahkomisljenost

Pri trgovcu Ivanu Smolčniku v Slovenskem Gradcu je trgovski vajenec Franc Kranjc črpal bencin iz sode v bencinsko črpalko. Ker se je nekaj bencina polilo po tleh, je blizu stoječi 10 letni fant vprašal Kranjca, če lahko zažge ta z bencinom prepojen prah. Kranjc mu je prikimal in mu dal celo vžigalce, naker je fant prah zažgal. Plamen je naglo zajel sod z bencinom in črpalko in tako je zgorelo 200 l. bencina, od huđe vročine se je vnelo tudi pročelje trgovine in bi nastala usodna katastrofa, če bi ne prišli hitro gasilci.

To je tudi "par"

88 letni kmet Jozo Jelinič iz Rajevge sela pri Bičkem se je že pred nekaj časom zagledal v 20 letno vaško lepotic "Davis Cup" teniš igralcev za evropsko prvenstvo. Dočim se je večeraj sreča držala nemških igralcev, se je danes pokazala naklonjeno jugoslovanskim, ki so porazili nemške igralce na celi črti in s tem dobili prvenstvo v Evropi. S tem pa še ni konec zmage, ampak pojdejo jugoslovanski igralci meseca avgusta v Združene države, kjer bodo igrali za svetovno prvenstvo. Najbolj sta se med

"Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet" sta lista, brez katerih bi ne smela biti nobena slovenska družina!

Tovorna ladja Edgar F. Luckenbach iz New Yorka, ko se je nedavno potapljala v pristanišču v New Orleansu po neki koliziji. Vsa njena posadka pa se je k sreči pravočasno rešila brez nezdod.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.

Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevoev po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Politični katolicizem

Naš Gospod Jezus Kristus je bil obsojen na veliki pektek radi političnih obtožb, ki so jih naperili proti Njemu veliki judovski duhovniki. Dolžili so ga, da neti upor proti cesarju in Rimljanom. Resnica pa je bila seveda čisto drugačna. Kristus ni res netil upora proti cesarju in Rimljanom. Bičal in obsojal je le hinavščine farizejev in raznih velikih duhovnikov, ki so vodili judovsko ljudstvo, povzdigovali same sebe in delali le za svoje koristolske namene, mesto da bi častili pravega Boga in Njegovega Misija. Kristus, ki je bil Bog-človek in kot edini pravi učenik resnice in pravice, ni mogel soglašati z koruptivni elementi v vrstah judovskega svečenstva. Njihove nauke, ki niso bili v pravem skladu z pravično ter strogo moralo krščanstva, je obsojal in bičal. S tem pa je začela nastajati nevarnost za judovsko svečenstvo, da zgube svoj upliv nad ljudstvom. Zato so ga začeli obtoževati, da neti upor proti avtoriteti, da hujska narod proti rimskim oblastem, da naj ljudje ne plačujejo davkov in da se naj upirajo. Očividna laž, ki je pa judovskim duhovnikom prav prišla, samo da je z njeno pomočjo dosegla svoj zlobni namen proti Učeniku resnice in pravice. Obdolžen je bil političnega zločina in radi tega so zahtevali Njegovo smrt. Bil je obsojen na smrt, na sramotno smrt na križu.

Kakor je bil Kristus kot ustanovitelj katoliške cerkve radi resnice in pravice sam najprvo preganjan in umorjen, tako je Njegova cerkev na zemlji preganjanjana in trpinčena vse skozi svojega obstanka. Kristusa so obtožili političnih zločinov, ki jih ni nikoli izvršil. Saj je znano, ko so ga skušali vjeti v Njegovih izjavah glede davkov in pokorščine oblastem, je odgovoril: "Kar je cesarjevega, dajte cesarju; kar je božjega, pa dajte Bogu."

Kljub temu so ga obtoževali dalje in dalje političnih zločinov proti oblastem in cesarju. Nevaren jim je bil, ker je učil ljudi resnice in pravice. Tega korumpirani judovski veliki duhovniki niso mogli prenesti in Kristus je postal tako prvi politični katoličan.

Svet se spreminja in z njim razmere na svetu. Satan in zlo pa še vedno živita in vodita borbo proti božji resnici in pravici. Zgodovina se ponavlja v vseh mogočih oblikah. Ni ga skoro stoletja, ki bi se zgodovina ne ponovila prav pogosto, kar se tiče borbe proti Kristusu in Njegovi cerkvi na zemlji. Kakor so obtoževali pred 1900 leti Kristusa samega političnih zločinov, tako obtožujejo nasprotniki katoliške cerkve njo vse skozi vseh mogočih političnih zločinov in spletarij.

Le par primer. Po revoluciji v Rusiji so protikrščanski tipi zavrgli vsako krščansko moralo. Zavrgli so svetost zakona, krščansko vzgojo otrok in še mnoge druge reči, na katerih sloni in je mogoče pošteno ter vzorno krščansko življenje. Kajpada, proti temu je dvignila cerkvena oblast svoje svarilo, da namreč božjih zakonov nima nihče pravice spreminjati. Posledice so bile, da je sovjetsko državno pravdnštvo obtožilo katoliško in pravoslavno cerkev, da ste politične sovražnici boljševiškega režima in ju je treba kot taki v Rusiji likvidirati. Procesi so bili znani. Vlada je zasegla vsa cerkvena premoženja, duhovnike so izganjali in morili na debelo. Kristus in Njegova cerkev sta bila zopet politična zločina.

Isto se je godilo v Mehiki, isto v Španiji in se bo prej ali slej zopet kje drugje. Tudi v Nemčiji so hitlerjevci že parkrat proglasili katoliško cerkev in katoličane za državni nevarne elemente. Zakaj? Zato, ker je katoliška cerkev jasno izpovedala svoje stališče do raznih vladnih zakonov in naredb, ki niso v skladu s krščansko moralo in krščansko pravičnostjo.

Po mnenju liberalnih državnikov, bi morala biti cerkev ponižna dekla vsake vlade. Duhovščina bi se morala zapreti v svoje zakristije in iz njih naj bi se ne ganila. Kaj delajo vlade in razni politični mogotci, zato bi ne smela brigati. Ali so ljudje deležni kakih pravic ali ne, zato bi se cerkev, ne duhovščina ne smeje zanimati. To mnenje povdarjajo zlasti framazoni in za njimi njihovi bratci socialisti in komunisti. To je pa v velikem nasprotstvu z resnico in pravico.

Kristusov evangelij je božja beseda, Njegov nauk, pa je najpravičnejša in najbolj resnična razlaga Resnice in Pravice. Pod vpliv Kristusovega evangelija spada delo in ravnanje slehernega človeka na svetu. Evangeljska resnica ni tu, da bi služila za ščit raznim političnim in drugim farizejem, pač pa jasno opredeljuje v vsakem slučaju resnico in nerresnico, pravičnost in nepravilnost. Tako je evangeljska resnica in v okviru te resnice ima določeno poslanstvo katoliška cerkev. Tistim, ki so pravični in se resnice ne boje, je dobrodošla. Onim, ki operirajo v svetu, bodisi kot državniki, ali vladni zastopniki z nerresnico in nemoralnimi sredstvi, pa je nedobrodošla, ker jim z svojo evangeljsko resnico ugovarja in jih svari. Zato taki obtožujejo katoliško cerkev, da je politična, da hoče vse vladati in da bi se jo znebili, jo preganjajo. Katoliška cerkev pa trpi radi resnice in pravice.

Katoliško cerkev preganjajo, kakor so prejanjali Kristusa v Njegovem času, ker je učil Resnico, so ga proglasili nasprotniki za prvega katoliškega političnega zločina in ga zato tudi križali. Njegov cerkev na zemlji pa križajo vse skozi in jo bodo do konca sveta. Premagali pa jo ne bodo nikoli, ker ji stoji ob strani njen ustanovitelj Kristus sam.

ENA IZ NOVEGA IN ENA IZ STAREGA SVETA

Centerville, Pa.

Da ne bodo cenjeni čitatelji mislili, da so me morda žabe obrcale in jazbeci ogrizli, naj bo tukaj povedano Mrs. M. U., da še živim in tiste fige, kot jih okoli pošilja, naj kar lepo na farmi "kipa," ker če bo vse razpostala okolu, ne bo imela drugo leto kaj kositi. Ne bo tako kot je letos, ker kakor je zadnjič omenila, vedno kosijo. — Sedaj bi jo pa rad vprašal, če ima kaj debel krompir. Če ga nima, naj se drugo leto ravna po teh le navodilih. Takoj spomladi, ko krompir vzkali in naredi cime iz zemlje, mora vsega pregledati na njivi, če je veliko "bogsov" na krompirju. Če jih ni, jih mora naročiti od "Pennsylvania Farmer" ker tam pišejo, da jih mora biti na vsak akter tričetrt bušelja, tako da vso cimo požro in potem raste krompir le še v zemlji. Zraste pa tako debel, da je kakor buče. Komaj dva ali tri spraviš v bušelj. Seveda, mora biti na njivi tudi veliko fig, ne pa jih okolu razpošiljati.

Naj povem še eno, ki sem se jo ravno spomnil iz starega kraja. Bilo mi je nekako 16 let, ko mi oče pravi, da moram iti z njim v vinograd vezat mladice od trtja. Pozno popoldne vidim, da gredo otroci iz šole, pa zaslišim fanta, ki začne mamoklicati. Ona se je tudi zares oglašila, ker je bila v vinogradu in je nekaj delala. Bila je vdova in na eno oko slepa. Bila je pa precej premožna, saj je imela tri posestva. Fant ji kliče skozi okno: — Mama, kje pa imam kaj za jesti? Ona mu pove, da so na peči štruklji in solata. Le jej Martine, je še pristavila, nakar je bilo nekaj časa mirno, ko zopet začne: Mama, kuck je v solati. — Ni

kuck ne, Martinek, — odgovarja mati; — ocvirk je, pravim ti. — Pa ni, — se zopet oglasi Martinek, — to je pravi kuck, ki me gleda iz solate. — Kuck smo rekli pri nas tistim žabam, ki so spodaj rumene in vpijejo kot Ribenčan. — No, no, še nekaj. Neki prebrisani sinek, čigar oče je bil čevljar. Je bil sila radoveden, kako se spozna človeka, kadar je pijan. Tedaj mu oče modro odgovori, gledajoč skozi okno na cesto. Vidiš sinko, to se tako le spozna. Vidiš tam korakajo po cesti trije možje. Če bi sedajle prišel tukaj mimo človek, ki bi trdil da jih šest koraka po cesti, potem je to znamenje, da je tisti človek pijan. Oh ate, jaz pa vidim samo enega moža in si mislim, da si najbrže tudi ti pijan, ko vidiš tri. — Pozdrav prijateljem in rojakom ter naročnikom. — Nekaj mojih spominov pride že enkrat prihodnjič na vrsto.

John Voglar

PRIKAZ TIPOV GARAZ IZDELANIH V RAZNIH NAČRTIH

Chicago, Ill.

Da uvede nekaj novega, je City Wrecking & Lumber Company, 2301 South Pulaski Road, v Chicagi, zgradila več vzorcev garaž na svojem dvorišču iz razloga, da se tako lahko pokaže in prikaže ljudem, na kake načine in v kakih oblikah se da zgraditi garaže in razne bivališča.

Uradniki družbe pravijo, da bo s tem dana lastnikom avtomobilov najlepša prilika, da spoznajo, kako njih avtoji ostanejo v dobrem stanju in izgledu, če jih lastniki imajo v pravih garažih. Obenem pa je garaža tudi sredstvo, ki vsakemu lastniku prinaša dohodek. Garaža nudi streho za lasten avto in druga polovica se lahko odda v najem.

Pod posebnimi pogoji in načrti se zdaj da zgraditi garaže za dva avtomobila in to prav poceni, kar se lahko plača na mesečne obroke. Družba pa tudi specializira z gradnjami malih domov in hiš, kakor tudi prenavlja in popravlja stare hiše in domovanja.

Razstavno dvorišče je odprto vsako soboto do 5. ure popoldne in ob nedeljah od 10. ure dop. do 1. ure popoldne. Zastopniki družbe pridejo na vaš dom, če jih pokličete.

Ogled teh vzorcev za garaže in domovanja bo vam v pouk.

RAZNO

RAZLIČNE TEMPERATURE

Ze pred več desetletji so skušali znanstveniki dognati najbolj mrzle točke na svetu. V ta namen je šlo več ekspedicij po svetu, zlasti jih je dosti razposlal newyorški meteorološki zavod. Ekspedicije so našle čudovite temperature vrednote. Gibale so se med 50 stopinjami vročine v Arabiji, Mezopotamiji, Sahari, Pendžabu, Arizoni, notranji Kaliforniji in notranji Avstraliji in med 70 stopinjami mraza v Sibiriji in arktični Ameriki. (Merjeno s Celsijevim termometrom.) Pred nekaj časa so znanstveniki ekspedicij dognali v puščavi Lut, v vzhodni Perziji, ki jo obdajajo 4000 m visoke gore 58 stopinj vročine v senci. Temperature 55 stopinj vročine so dobili v Dolini smrti v južni Kaliforniji, dalje v južni Tripolitaniji, v Alžirju in na meji Beludžistana. Najvišja temperatura pa je najbrž v Obbiji, v italijanski Somaliji, kjer je 63 stopinj vročine. — Sibirski vrhojansk, s svojimi 70 stopinjami mraza, ki jih je meril norveški polarni raziskovalec Sverdrup, pa je ostal kot najbolj mrzli kraj na svetu. Ameriški tečaj mrzloti nima tako nizke temperature kot Sibirija.

ANEKDOTA

Neke nedelje je prosil sosed Trnjevec, da bi mu posodil vola, da bo šel po apno, ker pride v ponedeljek zidar že prav zgodaj. — Trnjevec je pomežiknil in je rekel: "Jaz še dam vola, pa ne vem, če bo vol hotel iti, ker je danes nedelja."

Sosed je razumel opomin, vendar je rekel: "Saj vol ne pozna božjih zapovedi!" "No, potem sta pa oba enaka!" se je namuznil Trnjevec in mu ni dal vola.

ŽGANJE IN KOLERA

Časih je bila znana popevka, da je "žganje dobro zoper kolero." A medicinska veda ne soglašala s tem receptom. Kakor poroča "Švicarski medicinski tednik," je l. 1848, ko je kolera hudo razsajala, pomrlo za kolero vprav največ pijancev. Tudi slavni Robert Koch, ki je odkril bacile jetike, je že dognal, da pobira kolero vprav tiste, ki popijejo dosti alkohola, kar so mu potrdili preizkusi s kuncji. Omenjeni tednik poroča dalje,

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Zakonski jubilej

Cleveland, O. — Zadnji teden sta slavila tukaj srebrni jubilej zakonskega življenja spoštovana in priljubljena zakonca Mr. in Mrs. Joseph in Mary Sernel z East 167th St., katerim želijo prijatelji še mnogo let zdravja in zadovoljstva.

Mr. Leo Jurjovec v Coloradi

Denver, Colo. — Sem je dospel te dni na polletno zborovanje Mr. Leo Jurjovec, Sr. iz Chicaga, Ill., ki je glavni predsednik Zpadne Slovanske Zveze. S seboj je pripeljal na zapad svoj regiment žogarjev iz Illinoisa. Prihodnjo nedeljo 6. avgusta bo spopad za prvenstvo. — Mr. Jurjovec se počuti med nami tu pod lepimi gorami prav dobro in pravi, da če bi mogel prestaviti naš divni Denver in vse naše lepo gorsko podnožje, bi istega prestavil tja kam za vašo Cicero ali kakor že pravite tistemu vašemu firkelecu tam pri Chicagi. — Mr. Jurjovec želi mo prijetno bivanje tu med nami, kakor tudi vsem njegovim souradnikom, ki so prihтели na polletno zborovanje, da zopet zasnujejo kaj dobrega in koristnega za našo vrlo ZSZ.

Mr. Dullerju se stanje boljša

Chicago, Ill. — Mr. Louis Duller, naš znani ugledni slovenski pionir v Chicagi, je pred nekaj dnevi zelo resno obolel. Napadla ga je pljučni-

biti tudi zastopnike Warwicka. Nekaj iznajdljivi časniki je to pred kratkim dognal in je presenečenim warwickim mestnim očetom sporočil, da je mesto v času, ko se Anglija tako poteguje za prav še vedno v vojnem stanju s to državo.

MESTO V VOJNEM STANJU Z RUSIJO

Ze 85 let je mesto Warwick v Angliji v "vojnem stanju" z Rusijo. To mesto, ki je bilo dolgo časa jabolko prepira med Anglijo in Škotsko, je dobila sčasoma statut svobodnega mesta.

L. 1854 je Anglija v svojem imenu, kakor tudi v imenu Škotske, Irske, Walesa in svobodnega mesta Warwick napovedala Rusiji vojno. Po dveh letih so sklenili mir, toda k podpisu mirovne pogodbe so pozabili pov-

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

ca. — Lansko leto ga je napadel zelo hud sklepni revmatizem. — Bil je nekaj dni v zelo kritičnem stanju, pa se mu sedaj zdravje polagoma boljša. Vrlemu pionirju želimo, da se mu ljubo zdravje čimprej zopet okrepi!

Nov priseljenec

Cleveland, O. — Za stalno je pred kratkim dospel iz starega kraja, iz Sv. Martina v Italiji Ivan Čeh, ki se je nastanil pri svojih sorodnikih Mr. Charles Čeh na Sagamore Ave.

Mr. Mežnarič iz Maribora v Chicagi

Chicago, Ill. — Ta teden je nas obiskal in si ogledal našo tiskarno g. Mihael Mežnarič, železniški uradnik na glavnom kolodvoru v Mariboru. Prišel je v Ameriko, da si ogleda v New Yorku svetovno razstavo, obenem pa da v Chicagi in Illinoisu obiše svoje sorodnike. Ima tu 4 sestre in 3 brate in mater go. Marjo Mežnarič, ki biva pri svoji hčeri na severni strani. G. Mežnarič je potoval potom nemške linije in je obljubil, da bo objavil v našem listu potpis iz starega kraja v Ameriko. G. Mežnarič je nam povedal marsikaj zanimivega iz domovine in smo mu za njegov obisk in prijaznost prav hvaležni.

Vest iz domovine

Joliet, Ill. — Mrs. Joe Gersch je prejel te dni iz starega kraja žalostno vest, da mu je v Bušnji vasi pri Metliki umrla njegova mati v visoki starosti 85 let. Zapuščala žalostnega moža, tukaj v Ameriki pa štiri sinove in sicer tri v Jolietu in enega v Minnesoti.

Oglasi v Amerikanskem Slovencu imajo vedno uspeh

DENARNE POŠILJATVE

nakazujemo za Jugoslavijo. Tudi lito in vse dele sveta po dnevnem kursu. Prejemniki dobijo lenar na dom po pošti. Včeraj so bile naše cene:

ZA DINARJE:	
Za \$ 2.30	100 Din
Za \$ 4.50	200 Din
Za \$ 6.60	300 Din
Za \$ 10.25	500 Din
Za \$ 20.00	1000 Din
Za \$ 39.00	2000 Din
ZA LIRE:	
Za \$ 6.30	100 lir
Za \$ 12.00	200 lir
Za \$ 29.00	500 lir
Za \$ 57.00	1000 lir

Vse pošiljatve naslovite na:
JOHN JERICH
1849 W. Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

TARZAN IN SLONOVI LJUDJE

(36)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

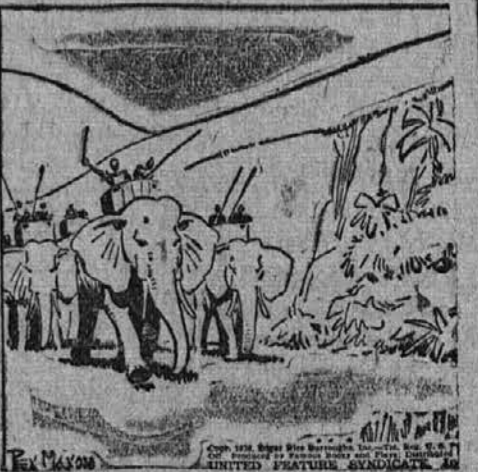
Medtem ko sta se Spike in Troil valjala v prahu na tleh in se pretepala ter šivala, ter skušala drug drugega ugonobiti, je Gonfala stala mirno ne daleč od njiju in gledala ta nenavadni pohod. Če zmaga Spike, si je mislila, bonn raje ostala kar s temi tujei, raje kot pa z njim, brezvestnežem.

Ko so velikanski levi in možje bili že precej napreji, se je eden izmed čudno opravljenih vojakov ustavil in s prstom pokazal proti gozdu. Za trenutek je vse obstalo, kot da so nekaj premišljevali, nakar so se obrnili in začeli korakati v drugo smer, kakor da so od sovražnika zasledovani.

Levi so oddrveli z veliko naglico in skoraj veliki velike črne vojake za seboj, četudi so jih ti z močnimi vrtni zadrževali. Za njimi so prišli beli vojaki, ki so obdržali svojo smer. Gonfala se je čudila in gledala v smer, v katero je bil pokazal oni vojak, ki je izgledal kot poveljnik.

Kar je tam zagledala, jo je presenetilo in silno se je začudila. — Nad sto velikih slonov, na čigar hrbtih so sedeli vojaki, se je z veliko naglico bilzalo proti prej omenjenim. Kakor na povelje se je deset slonov odločilo od ostalih in zbežalo v smeri, kjer je bila Gonfala.

POZORI!
Pogled na Kevorka poleg nakazovne
Imena. Ako ti je naročeno pokazati
obnovi jo in pomagaj listu!

ZIVI MRTVECI

Daleč na Tihem oceanu je angleski otok Makogaj, ki spada k skupini otokov Fidži in je obdan od samih čeri, ki se ob njih odvijajo valovi. Vsak mesec se po enkrat ustavi ondi majhen tovarni parnik, ki pripelje živila in druge malenkosti in se spet naglo oddalji. Saj otok Makogaj ni na dobrem glasu: to je otok gobavcev, ki se ga vse boji!

Angleži so spravili semkaj vse gobavce z bližnjih otokov in so postavili dve bolnišnici zanje. Na Makogaju živi 600 gobavcev, 11 francoskih redovnic in 4 zdravniki. Bolniki, ki ne potrebujejo posebne nege, živijo v 3 vaseh. Če je kdo tako bolan, da si že ne more več sam pomagati, ga spravijo v bolnišnico, da ondi umrje. Drugi bolniki delajo, da umrje. Drugi bolniki delajo, da umrje. Drugi bolniki delajo, da umrje. Drugi bolniki delajo, da umrje.

Ti gobavci so iz 14 različnih plemen. Vse skrbstvo na otoku Makogaju imajo v rokah redovnic, ki se njih prednica imenuje Marija Suzana. Zdad ima 42 let in je več ko 20 let na tem otoku. V mladosti je živela v Provenci. Lepa je bila in živahna in ni nikdar mislila, da bo redovnica. Nenadoma se je spremenila in nihče ne ve, kaj je napravilo tako vplivalo. Ker je bila Marija Suzana jako inteligentna, je študirala in sicer malajnske jezike. Ko je znala nekatere, naj jo pošljejo na Daljni Vzhod, vendar ni hotela na noben francoski otok. Želela si je, da bi prevzela kako delo, ki bi napolnilo vse njeno življenje. Zatorej so ji izročili varstvo gobavcev na otoku Makogaju, in to nalogo je takoj sprejela.

Ko je Marija Suzana prišla na otok, so bivali gobavci po jama. Skrbeli so le toliko zanje, da jim nihče ni ušel z otoka. Bolnišnice ni bilo nobene. Sestra Marija Suzana se je takoj odločno lotila poverjene naloge. Pisarila je tako dolgo angleškim oblastem, dokler se slednjič ni odvalila in so se začele brigati za bolnike. Pod vodstvom te redovnice so najprej sezidali eno, nato še drugo bolnišnico. Pod njenim vodstvom so ustanovili vse tri vasi, in slednjič je zahtevala, naj pošljejo na otok razno orodje. Toliko časa je otočanom prigovarjala, naj delajo, dokler zares niso začeli delati.

Čez deset let po svojem prihodu je bila Marija Suzana prava voditeljica vsega otoka živih mrtvecev. Ščasoma je poklicala še druge sestre, ki jih je vzgojila primerno ondodnim razmeram. Vsaka je dobila konja. Ko so se naučile dobro jahati, se je začelo redno službovanje.

Vsak dan se začne redno delo ob 4 zjutraj. Redovnice zajahajo konje in odjedajo v precej oddaljene vasi. Vsak dan morajo obiskati vse gobavce, poslušati njih želje in pritožbe, odvesti težko bolne v bolnišnico in prabrat izdelke drugih, da jih od-

dajo v centrali. Vsak dan pregleda sestra Marija Suzana, jezdec na konju, vse naprave in poskrbi, da je vse v redu. Zvečer pride domov in prevzame v bolnišnici svoj del službe. Neki angleški kolonijski uradnik, ki je pred nekaj leti obiskal otok, je naletel na dve redovnici, ki sta v galopu drveli skozi divjino k svojim varovancem. Dejal jim je "sestre Amazonke", — in to ime se jih je prijelo.

Ta služba Amazonk se je na tem otoku, kjer ni nobenih prometnih sredstev, jako dobro obnesla. Seveda je trajalo precej časa, preden so se otočani privadili konjem, ki jih dotlej še niso bili nikdar videli.

Ker je z gobavci jako težko ravnati, saj živijo povsem samostarsko življenje, postanejo večkrat nezadovoljni in uporni. Pred nekaj meseci je skušalo nekaj ljudi priti na otoku do oblasti in zahtevali so, naj gobavce zapro v eno samo taborišče. Ko so bolniki zvedeli za to, so se zbrali in sklenili, da odidejo na obalo in protestirajo zoper to nasilje.

Vlada je takoj poslala deset avstralskih policistov na otok, da naj vzpostavijo mir in red. Seveda deset mož ni veliko, v pragozdni gošči sploh ne, in skoraj bi bilo vseh deset ubitih. K sreči pa je bil načelnik te čete toliko prisrčen, da je sprejel odposlanstvo razburjenih bolnikov in jim dejal, naj izrečejo svoje zahteve.

"Ne maramo se pogajati z Angleži," so rekli otočani. "Če nam naša kraljica poreče, da naj gremo v taborišče, bomo že šli. Brez kraljice pa se ne sme ničesar zgoditi". Policisti so se začudili, saj doslej niso nič slišali o kakih kraljici. Na nova vprašanja pa se je izkazalo, da kraljica ni bila nobena druga, kot ... sestra Marija Suzana!

Pred letom si je ta junaška redovnica vzela privrkat dopust in se je po dvajsetih letih privrkat odpeljala v domovino. Časnikarjem, ki so silili vanjo z vprašanji, je smejč se dejala: "Jaz vendar nisem nobena kraljica. Jaz sem sploh vse. Sem guverner in bankir, ker mi bolniki izročajo vse male zaslužke. Sem trgovska zastopnica bolnikov in njihov varuh. Gradim ceste in učim domačine obdelovati njive, in če bo šlo še nekaj let tako dalje, bo Makogaj paradiz, seveda tak paradiz, ki v njem prebivajo sami nesrečni ljudje."

"Ali si ne želite, da bi ostali v domovini?" jo je vprašal časnikar.

"Prav nič ne," je sestra Marija Suzana začudeno odvrnila. "Zadnjičkrat v svojem življenju sem prišla domov. To je bilo tako rekoč slovo. Saj moram itak nazaj na Makogaj. Pričakujejo me. Bolniki bi bili jako nesrečni, če bi ne prišla, in tega jim vendar ne smem prizadejati!"

ZA NAŠE GOSPODINJE

ŠOPEK CVETJA NA MIZO!
V bogatih in revnih hišah, na deželi in v mestu, najdemo skoraj v vsakem stanovanju vsaj ob večjih praznikih šopek cvetlic na mizah. Ako je šopek lepo zbran in se barve pravilno skladajo, sklepamo, da so ga sestavile skrbne roke gospodinje, ki ima okus. Ni pa potreba bogve kako lepega in dragocenege cvetja. Ne; popolnoma zadostuje skrbno nabran šopek poljskega cvetja, le barve se morajo ujemati. Bela barva se lepo sklada z rdečo ali modro, rumena s temnomodro, svetlorumena s vijolično itd. Zelo lep in učinkovit je šopek cvetlic v eni barvi in v različnih odtenkih. Nikdar pa ne mešajmo vrtnih in poljskih ali celo planjskih cvetlic v en šopek. Prav tako je tudi lep pisan šopek razno-

vrstnega cvetja, ki mu barve harmonirajo.

Naša kmetiška dekleta povežejo v svoj šopek bele poljske marjetke z makom in modrimi plavicami. Med te cvetke vtaknejo nekaj zrelih žilnih klovov in pušljice je gotov.

Ako pa uporabljamo vrtno cvetje, moramo gledati, da ne mešamo barv in vrst vse vprek. Tudi tu se držimo nekakega reda. Zelo neokusno je, da mešamo n. pr. vrtnice in petunije, tobake in nageljne itd. Sicer nam že zdrav razum pove, da to nikakor ne spada skupaj, pa se vseeno še dobe ljudje, ki se mešajo še bolj odbijajoče vrste.

Pri šopku tudi nikdar ne odločuje množina cvetja, ampak le kako je sestavljen in v kakšni okolici stoji.

Cvetlice za v vazo režemo s

BYRD PRED NOVO EKSPEDICIJO

Raziskovalec antarktičnega ozemlja, admiral Byrd, se namerava podati na novo ekspedicijsko tja in s seboj bo vzel vozilo, ki ga bo prepeljavalo preko zaeneženih pokrajin. Slika kaže vzorec tega vozila, ko ga razkazuje dr. T. C. Poulter v Chicagu.

čim daljšimi peclji, to pa zato, da lahko vsak dan odrežemo spodaj malo peclja, da ne prične gniti. Poleg tega pa dodajamo dovolj. Sedaj evete polno kresnic, marjetk, plavic in zvončnic. Ko se nam bo približala jesen, bodo zadehtele ciklame, podlesek in listje dreves bo zažarelo v prelestnih rdečih in rumenih barvah. Pozimi imamo v sobi večje smrečja, tise in bora. Kmalu po božiču pa nas presenetijo bele glavice pridnega teloga, ki gledajo med koreninami dreves. Poleg tega pa dobimo pozimi za mal denar polno cvetja v cvetličarnah. Dom brez cvetlic je pust in mrzel, šele lep in okusen šopek prinese v naša stanovanja toploto.

Lepota šopka pa je mnogo odvisna tudi od vaze. Danes imamo že toliko vaz, da je izbira res težka. Poleg steklenih in kovinastih imamo še keramične vaze, ki so zelo lepe in okusne. Keramične vaze so že same zelo dekorativne. Vanje ne devljemo šopkov, marveč le posamezne cvetice in vejice. Pri tem moramo paziti, da cvetlica ne ubije lepote keramične vaze. Kot že rečeno, spada v te vaze le bolj enostavno cvetje, jesensko listje in cvetoče vejice okrasnih grmov.

Spraviti cvetje v sklad s keramično vazo, ni tako lahko in je to že umetnost, ki ji ni vsakdo kos. Tu moramo misliti na vse svetlobne efekte, na barvne odtenke, rast rastline, da vse to uravnesimo s keramiko. Dostikrat že dosežemo efekt z navadno vejico ali eno samo cvetlico, ki jo postavimo v lepo sloko vazo. Šop pisanega cvetja pa spada že bolj v široko skledo. Za doumetje lepote cvetlic je potrebna tudi umetniško izoblikovana posoda. Le tako bomo našli v cvetlicah vedno lepše krasote.

PRIPRAVE NEKATERIH JEDI

Goveje meso po francoški šegi
V loncu, v katerem se kuha goveje meso, prideni v šest delov, razdeljeno ohrovtovo glavo, potem dve kolebari, eno zeleno in rumenega korenja. Vse to, razen ohrovtove glave, razreži v precej velike krahličke. Štiri funte mesa dobro potolči ter prilij samo toliko vode, da je vse pokrito. Ko zavre poberi vse pene in osoli. Ko je meso kuhano, ga vžemi ven, stresi zelenjad v skledo, položi zrezano meso po vrhu ter posoli; čez vlij juho, v kateri se je kuhalo. Juha mora zelo povreti, da je bolj močna. Dobro je, če de-

neš meso poprej kuhat kot zelenjavo.

Buče ali cesarska repa

Olupi še mlado zeleno bučo in jo zribaj kot kisló repo, nato potresi s soljo in kumno, oblij s kisom, premešaj in pusti da nekaj časa stoji. Medtem naredi bledorumeno prežganje, h kateremu si pridejala in zarumenila malo čebule. Zdad buče rahlo ožmi in jih deni v prežganje ter jih zalij z juho, prideni par strokov na drobno sesekanega česna in če treba še kisa in soli, lahko pa tudi par žlic smetane ali par kuhanih in prelačenih paradiznikov ter pusti da še malo prevre. — Če vre predolgo, postane z zelo vodeno in neokusno. — Namesto česna lahko prideneš žlico sladkorja, preden prideneš moke.

Jabolčna pogača

Olupi, osnaži in razreži na tanka kolesa 10 do 12 jabolk ter jih potresi s sladkorjem in cimatom. V treh žlicah presnega masla praži pol pinta drobtin, olupi 2 unci mandeljnov, zreži jih na drobno, pa izberi in operi pest rozin. — Napravi testo iz šest unč moke, četrta funta presnega masla, dodaj lupino od pol limone, (naribano), par unč sladkorja in nekaj zrn soli. Ga urno razvaljaj za nožev rob na debelo in prereži čez pol ter položi eno polovico testa na pekačo. Na to testo potresi najprej drobtin, nato položi jabolka, katere potresi z drobtinami, mandeljni in rozinami, nato zopet jabolka itd. Zgornji nadev naj bodo drobtine. Na vrh položi še ostalo testo, pomazi z jajcem in speci. Pečeno razreži na poševne koščke in močno potresi s sladkorjem ter daj na mizo.

PRAKTIČEN NASVET

Lahko dosti delaš na vrtnu, pa imaš vendar snažne nohte. Kako to? Tako, da zasadiš nohte preden greš na delo, v kos navadnega mila. Plast mila, ki pride tako pod nohte, jih varuje, da se ne umažejo.

Kjer katoličani ne skrbje za razširjevanje svojega katol. tiska, tam da je jo najlepšo priliko nasprotnikom, da širijo ti svoj protiverski tisk.

NA OBISK V STARO DOMOVINO

ČEHOSLOVAŠKA — DOŽIVLJAJI V PRAGI

(Piše Mrs. Josephine Erjavec, Joliet, Ill.)

Bili smo na poti v Čehoslovaško, v glavno mesto Prago. — Mnogo se je bralo o dogodkih, ki so se odigrali zadnje mesece, ko so barantali za to glavno mesto, katero smo tudi me, izletnice Slovenske ženske zveze hotele videti, četudi bi namesto Prage lahko obiskali Budimpešto, na Ogrskem, ki ni mnogo daljša pot z Dunaja kot v Prago. Vendar smo se odločile za Prago, ker smo hotele videti to zanimivo mesto, o katerem se je že v preteklosti toliko pisalo. — Vozili smo se že par ur in se oddaljivali nemški avstrijski meji ter se bližali mestu Breuslav, ko nas okoli tretje ure zjutraj zbudita dva nemška komisarijapreglednika in zahtevata potne liste ter hočeta vedeti, koliko nemških mark imamo vsaka s seboj z Dunaja. Ker nista hotela verjeti naši trditvi, sta bila še tako neolikana, da sta segla kar v atovo suknjo v žep, da bi privlekla iz nje kak zaklad. Sicer smo imeli nekoliko več denarja s seboj, kot je bilo predpisano po nemških pravilih, ko smo zapuščali mejo, to pa zato, ker smo se hoteli založiti pozneje, ko pridemo nazaj na Nemško, kajti čez par dni smo se imeli že zopet vračati proti nemški meji, kajti naš cilj je bil obiskati strica Lovrenca, ki živi na drugi strani v Kiefesfeldu tik ob Kufsteinu. Na Dunaju je tudi bila mnogo ugodnejša cena markam nego v Gracdu, zato smo malo bolj posegle po njih. Toda, namesto da bi nam bilo to v prid, nam je bilo le v stiski, kajti denar sta nam pobrala tista dva komisarija ter nam izdali zanj neko pisano sprčevalo, kjer naj denar zopet iščemo, ko se vrnemo in koliko so ga nam vzeli. Nam se je zdelo to vse preveč nepotrebnih potov in stivosti, toda kaj naj napravimo, ko smo bili v njih rokah ne glede na to, da smo bili Amerikanci. Vse tiste poklone nemške uljudnosti, ki sem jo omenila, je bilo tu na vlaku spričo teh dveh komisarijev naenkrat konec in videla sem ravno vse nasprotno. Jezna sem bila dovolj in če bi bila mogla govoriti malo bolj gladko nemški, bi bila tem komisarjem že povedala, zakaj da gredo z Amerikanci tako postopati, pa seveda bi nič ne pomagalo. — Odšli smo v drugo kabino in tukaj smo zopet slišali glasno prekanjanje. Tu so se namreč nahajali Judje, katere smo videli, ko so se na Dunaju poslavljali od svojih domačin in šli iskati zavetja v Prago. Zdelo se mi je, da so le radi tega bili komisariji tako sitni in strogi, ker smo potovali v Prago. Če bi bili potovali v kako drugo državo, ki je bila v prijateljskih stikih z Nemčijo, bi ne bilo toliko stivosti in bi bilo obnašanje bolj uljudno, kot smo ga bili vajeni vse dosedaj. — Zopet zaspimo za kako uro, ko zaslišimo rahlo trkanje na okno. Hitro prebudim ata, ki je bil nevoljen, da ga spet eden budi iz sladkega spanja in v kupe vstopi preglednik, ki je bil Slovák in nas po slovaško ogovori prav prijazno in postrežljivo. Njemu je zadostovala

naša beseda in takoj smo bili boljše volje ter se počutili bolj varne, kajti bili smo že pod zaščito čehoslovaške vlade, torej pod zaščito vlade bratskega naroda. Počutila sem se, kakor da sem doma v Jugoslaviji, kajti na vlaku so se sprehajali uradniki, ki so govorili v slovenskem jeziku. — Ob sedmi zjutraj smo prišli v Prago. Takoj smo si poiskali Meteor hotel, ki ni bil daleč od kolodvora, pa vendar v središču mesta. Ko smo se vpisali, so nam bile odkazane sobe, krasne spalnice z modrimi svilelnimi zaginjali in z iste barve preprogami, vse v najbolj modernem slogu. Kar čudilo smo se tako primernim in nič visokim cenam, kakoršnih še nismo imeli na našem potovanju niti v Jugoslaviji. Pokazano nam je bilo kako primerno in zanimivo in kje lahko kosimo. Vse jedilnice so bile tudi krasno opremljene in vse pohištvo so krasile sveže cvetice. Dobro se nam je zdelo, ko smo po angleško lahko naročevali naša jedila in vse nam je bilo tako servirano, da nismo čutili, da smo izven naše dežele. Kar je napravilo na nas najbolj utis je bilo to, da smo lahko neovirano govorili angleški naj bo na ulici, v gostilni, s hotelierjem, v restavraciji ali pa s policajem na cesti, kakor tudi v trgovinah. Vidi se, da so Čehi vedno pripravljene za goste, da jim lahko postrežejo v svojem jeziku. Tukaj je vse drugače kot na Francoskem, ko v Parizu, bodi v lekarni, restavraciji, gostilni, ali katerikoli trgovini, ne razumejo drugega kot francosko in smo jim le s težavo povedali v angleščini, česa želimo. Tukaj pa tolika razlika in dasi tako daleč od morja in od Angleške. Zato se nam je Praga na mah priljubila. — Po zjutreku smo se takoj odpravili k nemškemu konzulu, da mu razložimo našo zadevo glede denarja, kaj nam je bil vzeta na vlaku. Toda pred njegovo palačo je bilo toliko ljudstva, ki so čakali da pridejo na vrsto, da nismo mogli misliti, da bomo tako kmalu na vrsti. Končno smo vendar tudi mi prišli v "milost" in mu razložili našo zadevo, nakaar nam on svetuje kam se imamo obrniti in pisati. Končno smo tudi to zadevo rešili in končali, čeravno je vzelo več tednov čakanja in pisanja, predno se jim je zljubilo denar vrniti. Da smo zadevo pospešili, smo dali naslov strica Lovrenca na Kufesfelden, ki je že od mladih let tukaj nastanjen in res se mu je posrežilo dobiti nam odvzeto svoto, četudi je bila nekoliko prikrajšana za vladni "trud."

Ko smo stali v Pragi na ulici in gledali, katero karo ali tramvaj bi vzeli nazaj v mesto, prideta k nam dva policaja in nas prijazno vprašata v angleščini, če bi nam mogla s čim biti v pomoč. Tako prijaznost je vladala tukaj v Pragi ves čas našega dvodnevnega bivanja. Morali bi biti ostali vsaj 14 dni, kajti mesto nas je močno spominjalo na New York. Tukaj svet dirja sem in tja prav kot v Chicagu ali New Yorku in drugih svetovnih mestih. Tukaj so pravi trgovci, ki znajo vljudno in hitro postreči. Ni bilo treba po naročilu čakati, da se trgovka ali natakav prav počasi milostno obrača; kar hitro je bilo vse pripravljeno in priušeno in prav to se mi je sila dopadlo, ker je bilo vse tako amerikaško. Tudi hoja po mestu je bila prav tako hitra, kot smo jo navajeni tukaj. Vse to je pripomoglo, da smo vzljubili ta bratski češki narod, kateri na žalost, sedaj ne more več vladati sam nad seboj. In če

verjamete ali ne, tukaj so imeli tudi 5 in 10 cents Store "Woolworth Store" na najbolj prominentnem delu mesta, v katerih je prodaja na prav isti način vrejena, kot tukaj v Ameriki. Tukaj imajo kavarne, gostilne in druge restavracije po več nadstropij visoko in lahko greš v katerokoli nadstropje želiš, se vsedeš na verando in zviška opazuje vrvenje na ulici. Tukaj dobiš razne spominke po prav nizkih cenah, vse drugače, kot smo plačevali drugod. — Takoj prvi dan popoldne smo vredili zaradi busa, ki nas popelje okoli na razgled po mestu ter nam razkaže zanimivosti Prage. Videli smo vse glavne ulice, Powder Tower, ki je središče in trdnjava še iz starega veka ter je bil zidan v letih 1475 do 1508; potem staro mestno hišo, ki ima eno najbolj zanimivih zunanostih kar smo jih še videli. Je velika ura, ki kadar začne biti, pride Kristus, ki blagoslovlja in z njim vseh dvanajst apostolov in ko odidejo nazaj, se okence zapre. Spodaj pod tem oknom pa zvonita kipa smrt na eni, skopuh z žakljem denarja na drugi strani. Ura je zelo krasna in zanimiva in ker sem o tej uri že toliko slišala, sem jo želela tudi videti. Ko smo stali pred to uro, pride fotograf, ki nas slika in imam radi tega tudi lep spomin od tega kraja. — Tukaj v tej mestni hiši je tudi kapelica, ki je bila zgrajena leta 1338. Na drugi strani kapelice je "Council Chamber" ali dvorana za seje mestnih uradnikov. Tukaj višje dragocene oljne slike. Na drugi strani te dvorane najdeš tudi grob nepoznanega vojaka, padlega v svetovni vojni 1914. Obiskali smo tudi cerkev sv. Nikolaja, ki je krasna stavba, zgrajena leta 1732, dalje čitalnico, v kateri je galerija slik, ki so jih slikali slavni umetniki kot Rembrandt, Rubens in drugi. Dalje je tam tudi judovsko pokopališče, ki je staro nad 600 let. Tukaj je spomenik ob spomeniku in na vsakem je vsekana riba, kar pomeni, da se je Jud pisal Fisher. Potem je druga vrsta, na kateri je vsekan volk, znamente, da se je Jud pisal Volk. Potem se vidi vsekane v kamen vrtnice (gavtrože), kar pomeni, da se je Jud, ki tukaj počiva, pisal Rosenheim. V starodavnih časih niso Judje imeli nikakih pravih imen, ampak izbrali so si imena, čim boljše je bilo, več davka je bilo na ime navoženega, katerega so morali plačati državi. Bili smo tudi v judovski molitnici in tako sem prvič imela priliko biti v judovski sinagogi. Tukaj sedijo moški posebej in ženske posebej. Pred več leti so imeli Judje tukaj svoj okraj, ki je bil zagrajen in se niso smeli mešati z drugim narodom. Ko se je svet bolj moderniziral in je Češka postala samostojna, je dala tudi Judom več prostosti. — Dalje smo videli Karlovo univerzo, industrijski umetniški muzej, kjer je vsakovrstne steklenine in steklenih izdelkov, potem zbornico, na kar smo bili zelo ponosni, da so nam pokazali tudi to. Potem smo videli Clementinum, jezuitški samostan, zidan še v letu 1700., potem monasterija vitezov sv. Jurija, popravljena v letu 1679. do 1688. po italijanskem načinu. Pred samostanom stoji velik kip cesarja Karla IV. postavljenega v letu 1848. v spomin 500 letnice ustanovitve praške univerze. — Najbolj nas je zanimal Karlov most, kjer smo videli kraj, s katerega je bil sv. Janez Nepomuk vržen v Vltavo, ker ni hotel kralju povedati, kaj se kraljica pred njim spoveduje. Ta most je bil zidan v letu 1457. za časa vladanja cesarja Karla. Na tem mostu je tudi 30 drugih kipov svetnikov. Od tu se vidi tudi palača Hradčany, potem Smetanov muzej, kjer imajo spravljene razne spominke skladateljev, itd. — Videli smo glavni stan policije in narodno gledališče, izgotovljeno leta 1883., staro češko pivovar-

(Dalje na 4. strani)

IZOLIRANA GARAŽA ZA DVA AVTA

133

Nizka cena letniških DOMOV \$575.00

Postavite na svoji loti ...

Povabimo vas, da si ogledate naše garaže, predno kako kupite. Nizke cene zaprtih porčev in letnih domov.

UGODNI OBROKI.

KAREL KAFKA, poslovodja

CITY WRKG. & LUMBER CO.

2301 So. Crawford avenue
Tel. EAWndale 3010
Odperto ob nedeljah 10 do 4

Tatenbah

ZGODOVINSKA POVEST

Spisal Dr. O. Ilanig

Gospa zraven njega je bila istotako ponosnega stasa, enakomernega, polnega obraza. Temni črni lasje so se ji vsipavali v dveh močnih kitah čez tilnik, oči so gledale živo, zapovedujoče, imele so poseben blesk, da so vsakega nehoti očarale. Nežno-bela polt je kazala na pravo Slovanko. Ko se je nalahno nasmehljala sta se pokazali dve vrsti belih zob, svetlih kakor slonova kost. Temna, zametasta obleka z zlatimi zaponkami se je oklepala njenega krasnega telesa, okoli katerega se je ovijal širok modrozametast pas, okrašen z dragocnimi kamni, ki so odsevali iz nakita opletenega med lase.

"Kaj pomeni ta zastoj," se oglasi mlad mož, ki je ravnokar izstopil iz drugega voza. Bil je lepe, krepke postave, črnih las, ljubkega, naravnost nežnega obraza. "Nič posebnega, moj ljubi brat Franjo, dala sem konjušniku Rudolfiju nekatera povelja zaradi vožnje. Oh, hvala Bogu, da se bližamo Gradcu, že nas pozdravlja Schlossberg."

"Da, prav imaš," meni mladi gospod, "kmalu se otresemo prahu, potem pa bo zopet veselo, ko pridemo med družbo."

"Ah, kaj ta družba," meni gospa nekoliko vznemoljena, "to so sami licemerci, ki nas gledajo po strani, razni dvorjani iz Dunaja, sami Nemci, ki nas ne vidijo radi."

"Dobro, izvrstno, moj svak Peter," pritrudi živahno mladi spremljevalec, "če bi ne bilo Zrinjskih in Frankopanov, Nadaslyjev ter drugih plemenitajev, bi dunajski nemški mehužneži ne mogle plesati tako veselo in brezskrbno ter se vdajati razkošnim veselicam; prepuščajo nam skrbi, da čuvamo na meji."

"Če jim še sedaj pomagamo," poseže vmes gospa in oči se ji zaiskrijo, "tako bomo stavili tudi pogoje, da bodo vedeli, la smo mi Hrvatje tudi narod, ki zna sam vladati in ne igrati vloge sužnja."

"Premilostljiva gospa grofica," spregovori Rudolfi, ki je zdajci prijezdil k vozu, "vse je pripravljeno za nadaljevanje vožnje, solnce se že nagiba in tam za Šekelnom se zbirajo temni oblaki."

"Tedaj naprej," veli nagovorjena, "v Ravberhofu izstopimo, Rudolfi, saj veste, grof Viljem Tatenbah nas je povabil v svojo palačo."

Rezko Rudolfovo povelje se zdajci zasliši, vsak je zavzel svoj prostor in potovanje se je zopet nadaljevalo.

Ko je stalo solnce še nekoliko nad hribom, na katerem se je svetila mala cerkvičica sv. Ivana in Pavla, so odprli čuvaji močna železna vrata na južnovzhodni strani mesta Gradca in cel sprevod se je naglo pomikal proti ponosnemu poslopju Ravberhof, kjer je prebival Viljem Leo grof Reinstainski in Tatenbah, vitez reda Joaniterjev in veliki prijor, tajni svetnik in predsednik vojnega sveta.

Kdo so bili ravno došli gostje, je bralec lahko uganil. —

Bili so to Peter Zrinjski iz rodu slavnihi Zrinjskih s svojo soprogo Ano Katarino rojeno Frankopan, sestro Frana Frankopana, iz starodavne rodovine Frankopanov, katerih člani so že igrali v zgodovini zadnjega Babenberžana, Friderika Prepiriljivega ter Hohenstaufa Konradina posebno vlogo.

Rudolfi je bil je že dolgoletni konjušnik grofice Zrinjske. Bil je po rodu Italijan, ki je imel tudi vse lastnosti tega naroda. Dičila pa ga je lastnost, da je bil svoji gospodinji zvesto vdan in je tudi natančno izvrševal njena povelja. Ravno radi svoje živahnosti, pogumnosti ter zvitosti se je prikupil grofici v toliki meri, da je bil nekak zaupnik njenih tajnih zadev.

Z velikim veseljem so bili sprejeti došli gostje po gostitelju grofu Viljemu Leopoldu Tatenbahu, s katerim se je spoznal grof Zrinjski na Dunaju ob priliki posvetovanj zaradi bojnih načrtov zoper Turka. Že priletni, a vedno ponosni, sicer pa dobrosrčni grof Tatenbah se je vsled svojega, nad vse vljudnega obnašanja takoj prikupil grofici Zrinjski in njenemu bratu, ki tudi nista varčevala z laskavimi besedami hvale o tako ljubeznivem sprejemu sredi nemškega plemenitajstva. —

Priprave za slovesni dan so bile v polnem teku. Vsak lastnik hiše se je potrudil, da je olepšal svoj dom; posebno v bližini grada, v katerem se je nastanil cesar, je bilo živahno življenje in vrvenje.

Rešiti pa je bilo še posebno kočljivo vprašanje, na kateri način naj se izvrši poklonitev. Peti dan po slavnostnem vrodu so se zbrali cesarjevi komisarji, med katerimi je bil tudi Viljem Leopold grof Tatenbah, v dvorani deželne hiše, kamor so jih privedli odposlanci deželnih stanov, med njimi tudi grof Ivan Erazem Tatenbah.

Zbrani so bili vsi člani deželnih stanov. Bil je kaj lep prizor, ko so se zbrali vsi plemenitajši cele dežele v različnih dragocenih nošnjah, da se posvetujejo o cesarskem pismu, ki ga je izročil dvorni kanceler deželnemu maršalu grofu Saura, katerega je nato prečital tajnik deželnih stanov.

Po daljšem govoru grofa Saura, ki je opisal običaje, po katerih se je izvršila poklonitev različnim vladarjem v Gradcu, so se cesarski komisarji odstranili, narkar se je začelo razpravljanje o vsebini cesarjevega pisma.

Tozadevno so se mnenja podelila in tako so se tudi člani deželnih stanov razcepili v dve stranki. En del je bil za to, da se sprejme cesarjeva ponudba zaradi poklonitve, drugi je zastopal mnenje, da se ima postopati po starih običajih.

Nastalo je vrvenje med zbranimi, besedičenje sem in tja, da drug drugega niso razumeli.

Ker ni bilo mogoče razpravljati, pozove deželni glavar navzoče, da zavzamejo svoja mesta, ter da besedo baronu Ernestu Purgstallu.

V izbranih besedah je zastopal govornik stališče, da se ima izpolniti cesarjeva volja in da stanovi pokažejo s tem najboljše svojo vdanost in zvestobo novemu vladarju.

Ko je govornik končal, mu je sledilo ploskanje od strani njegovih somišljenikov.

Zdajci se dvigne na levi strani Fran Frankopan. Bil je še le 19 let star, sin generala v Karlovcu, a bil je kaj živahen. Ponašajoč se s starim plemstvom, je bil ponosen, obenem hrepeneč po vladanju. S svojo sestro grofico Zrinjsko je imel popolnoma iste lastnosti.

NA OBISK V STARO DOMOVINO

(Nadaljevanje s 3. strani.)

no in druge stare gostilne. — Obiskali smo tudi cerkev sv. Venceslava, kjer so pokopani telesni ostanki tega svetnika in pa sv. Janeza Nepomuka. Sv. Janez Nepomuk leži v srebrni krsti, ki je prava umetnost in dragocenost, kar je vredno, da si vsak katoličan ogleda, če se mu di v Pragi. Dalje je cerkev sv. Ljudmile in bazilika sv. Jurija, katedrala sv. Vida, itd. Tukaj v Pragi je 53 cerkva, ki so vse lepše ena od druge, ves zares veličastne stavbe. V Pragi je tudi še vedno do 80,000 Judov. Dalje je tam palača nekdanjih kronanih vladarjev in še last Habsburžanov, v kateri smo videli sobo za sobo z dragocenimi pohištvi in tudi plesno dvorano, kjer je nekoč plesal avstrijski prestolonaslednik Rudolf z baroneso Večero in pri tej priliki izgubil verižico, katero je imel okolu vratu. Ko mu je bila ta ta verižica vrnjena, jo je sam izročil nazaj v isto palačo in se verižica še sedaj vidi tam. —

Videli smo dvorano, kjer je bil izvoljen prvi predsednik Čehoslovaške Tomáš G. Masaryk in potem njegov naslednik Beneš, videli palačo vojnega ministerstva, poljedelstva, za železnice in za trgovino, kakor tudi poslaništva Anglije, Nemčije, Italije, Amerike in Francije, ki so druga poleg druge nekoliko v hribu in zgrajene v prav lepem slogu. Videli smo tudi Masarykov in sokolski stadion ter velikansko bolnišnico usmiljenih bratov. Tudi tukaj, kakor na Dunaju,

smo si izbrali angleškega tolmača, ki je bil zelo uslužen in če stvari nismo takoj razumeli, nam je še enkrat tolmačil. — Z nami vred so bili na busu tudi neki visokošolci iz Indije. — Tako smo prvi dan preživeli v Pragi in prinesel nam je mnogo novega, zato smo si ga tudi zabilježili v naš dnevnik.

Drugi dan po zajutreku se zopet odpravimo po mestu in ko smo si nabavili razne spominke, smo se še enkrat odpravili peš po mestu, kajti smo hoteli nekatere reči videti tudi peš, med potjo smo pa pokušali pravo Prager in Pilzen pivo, ki je tudi v Ameriki priljubljeno. — Tukaj na Češkem imajo tudi drugo največjo izdelovalnico vojnega streliva, ki ga izdelujejo tovarne Škoda. Prva je nemška Krupp, za njo takoj Škoda. Dalje imajo velike tekstilne tovarne, v katerih se izdeluje najfinnejše svetovnoznano platno. Dalje izdelujejo na Češkem vsakovrstne igrače, steklene izdelke in veliko reči, ki so tudi v Ameriki na prodaj. Zelo napredna je ta dežela. Ko smo po raznih restavracijah govorili o položaju Češke, so se izražali, da naj Nemec le ima svoje Nemce, Češka zemlja pa le ostane njim. Toda pozneje se je pokazalo, da so se raje udali, nego bi prelivali kri.

— Praga je krasno mesto in se zaman ne imenuje "Zlata Praga". Mnogo lepše kot Dunaj ali Pariz. Toda prišel je čas, da smo se morali tudi od tega lepega mesta posloviti in se zopet podati naprej, kajti naš cilj od tu je bil Monakovo v Nemčiji, katerega opišem prihodnji teden.

Pisano polje

J. M. Trunk

IVERI.

Nikakor ne trdim, da bi kak socialist ne mogel ali ne bil tudi naroden, čutil se člena svojega naroda, če se vzame izraz "naroden" v pravem in najboljšem pomenu. Mnoge veže na narod že jezik sam, če govorijo le en jezik, mednarodnega jezika ni, še manj bi bil mogoč kak mednarodni narod.

Tudi mednarodnost se lahko poudarja in je mnogokje na mestu. Dalje še nikakor ne sledi, da bi bil kdo "naroden," če se postavlja tudi za najbolj radikalnega nacionalista. Vse polno je laži-nacionalistov. Splošno pa pravo narodno mišljenje trpi, kjer se pretirano poudarja mednarodnost, in večimoma se to godi pri socializmu, ker na sebi mora socializem biti mednarodni. Mal narod utrpi pri tem hujšo škodo od velikega naroda, ker mal narod postane slabiji z izgubo vsakega člena.

"Proletarec," socialist pač, ima solzo tudi za usodo koroških Slovencev. Piše: "Slovenski list v Nemčiji je 'Koroški Slovenec.' Izhaja v Celovcu. Iz slednjega je razvidno, da tretji rajh s ponemčevanjem Slovencev na Koroškem sistematično nadaljuje. Pred vsem med otroci slovenskih staršev. V vseh občinah in večjih vaseh so ustanovljeni otroški vrtci, v katerih se slovensko mladino vzgaja v nemškem jeziku za nemški nacijski patriotizem". Žalostno dejstvo. Prav je, ako tudi socialist to zabeleži, pripustiti moram pa njemu, če solza velja bolj izgubi za slovenski narod, ali morda okreptiti nacijskega patriotizma. Tako ali tako. Vsekačo prihaja solza po toči. Bil je plebisit. Tudi socialisti so bili vabljeni na vsak le mogoč način. Nočem trditi, da so socialisti krivi, nikakor ne, ampak videl in doživel sem. Glasove za naroden obstanek bi lahko našel na prstih pri pravih in razredno zavednih socialistih, pri 99 odstotkih je narodno dolžnost zatemniti upanje na — republiko. Treba je bilo gledati napise v Borovljah, ko je bilo odločeno za — republiko. Zdaj se slovenska deca "vzgaja za nazijski patriotizem." In de-

ca tudi razredno zavednih in mednarodnih socialistov se tako vzgaja, in naj socialistični starši pri tem tudi škripljejo z zobmi. Prepozno.

Vsevolod Meyerhold utegne biti pač "Rus," kakor vidite, in v Moskvi je, če je še tam. V Moskvi in Rusiji je bil nekak vodja gledališč. Pa je zdaj pri ričetu, če je še v Moskvi, in kako piše, ker "Rusi" so obdolžili "Rusa," da se nagiba "k misticizmu, simbolizmu in bogu-iskanju (God-seeking)," in to je zdaj v Rusiji nevarna roba in prepovedana tudi, saj bi bil zlomek, ko bi kdo nad ateiste prinesel kakega Boga, ko pravijo, da ni Boga pa se ga le hudo bojiijo. Vsevolod Meyerhold, svoboda kaša, ričet.

Listen to and Advertise over
PALANDEGH'S YUGOSLAV RADIO
Folk Songs and Music
Tamburitza Orchestra
Station WWAE, Every Sunday 1 to 2
536 S. Clark St., Chicago — Har. 3006

NA PRODAJ

hiša treh nadstropij, šest stanovanj in podstrežjem. V dobrem stanju. Proda se poceni. Vprašajte na 1837 W. 21st Place, Chicago.

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9.
zjutraj do 8:30 zvečer.

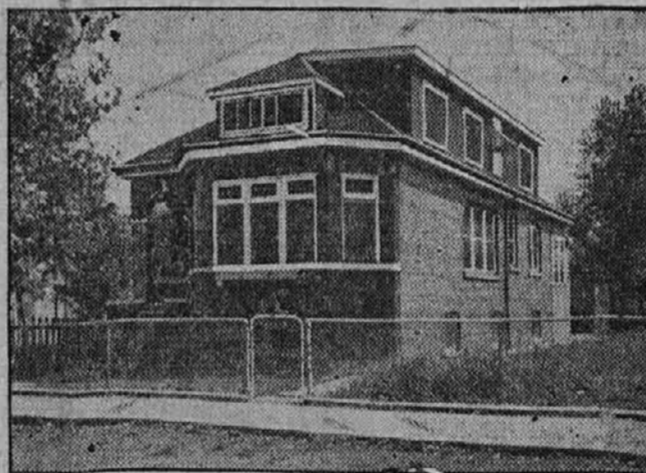
DR. H. M. LANCASTER
DENTIST
2159 West Cermak Rd.
(ogel Leavitt St.)
Tel. Canal 3817
CHICAGO, ILL.

Plinska toplota

PRVA V UDOBNI, ČISTOSTI IN PRIPRAVNOSTI

SAMO **\$15.75** NA MESEC za 8 mesecev

(*Povprečno za zadnje 8 mesečno kurilno sezono v tej 5 sobni hiši)

"Ugotovili smo, da je plinska toplota popolnoma zadovoljiva. Ugotovili smo, da je ravno taka, kakor jo opisuje plinska družba."
Pauline Matanovich, 5235 Sawyer, Chicago

Plinska toplota je vredna več, ker opravi več

* Plinska kurjava se lahko instalira pravzaprav v vsaki hiši, stari ali novi. Plin je idealno kurilno sredstvo za razgrevanje s sopro, vročo vodo, ali vročim zrakom. Potrebnih je samo par ur za izpremembo od vaše sedanje kurilne naprave na popolnoma avtomatično plinsko kurjavo.

Telefonirajte Wabash 6000, pokličite ali pišite za BREZPLAČNO precentev stroškov plinske kurjave za VAŠO hišo.

MODERN COOKERY... CONSTANT HOT WATER... SILENT REFRIGERATION... GAS HEATING
THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY
PHONE WABASH 6000

Plinska kurjava je edina 100% Avtomatična kurjava.

SPRETNA KUCHARICA

nova velika kuharska knjiga. — Navodilo, kako se kuhajo dobra in okusna jedila.

Vsebuje 248 strani in je lepa v platno vezana knjiga.

STANE S POŠTNINO VRED

\$1.50

Naročite jo od

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

VSI KATOLIŠKI SLOVENC I IN SLOVENKE V CHICAGO

vabljeni, da pristopite k prvemu in najstarejšemu društvu v naselbini,

Dr. sv. Štefana

ŠTEV. 1, K. S. K. J.

Smrtninska zavarovalnina—podpora v bolezni—preskrba dostojnega pogreba — šport za mladino.

Odbor za leto 1939:

ANTON BANICH, predsednik, JOHN PRAH, tajnik
ANTON KREMESEC, blagajnik.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

Louis J. Zefran

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN!

— Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerno.

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road, CHICAGO, ILLINOIS

Izdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni.

Poskusite in preprčajte se!